

L L E T R E S

Revista Literària Catalana

Nº 3. - Juliol 1944. Mèxic, D. F. Redacció. Av. Nuevo León, 125-305.

PAU CASALS

NO HEU experimentat mai la tendresa que podem desvetllar petites atencions? Jo sí, i me n'he hagut de penedir sempre.

Triant un exemple qualsevol, a l'atzar, se m'acut el que em va passar amb una amiga. En una ocasió, per donar-me sorpresa, em va preparar un dels plats que m'agraden més, i al final de l'àpat m'allargà un paquet que contenia una corbata arrogant. Sí, ja sé que el qualificatiu causa estupor, però em vaig passar setmanes cercant-ne d'altres, i després de tot aquest és el que em va semblar bo.

El que succeí fou que no era el meu sant, ni feia anys, ni celebrava cap festa meua, i per molt que em dolguí confessar-ho, la delicadesa d'ella m'entendrí. I això a desgrat del color de la corbata i de l'aprenentatge que exerceixo de fa anys per tal d'aconseguir una ideal solidesa de caràcter.

L'endemà (com que ja tenia el propòsit fet) me'n vaig anar al mercat de les flors. La nit abans havia dedicat hores de les de dormir a triar obsequis que anéssim bé, i per molt que costi

de creure, la resolució darrera fou en el sentit de comprar una planta grimpadora, perquè la meua amiga tenia un jardí interior, amb un dels seus vents limitat per una paret que em desplaïa. Recònditament, la idea era mostrar sol·licitud i al mateix temps conspirar contra el mur, que moriria ofegat per l'herba.

Els meus coneguts ja saben que sóc pacient per les coses que mereixen paciència, però que ens els altres casos acostumo portar pressa. En l'afer de la planta em va semblar des del principi que no hi podia perdre temps, i ho vaig dir a un venedor, que em va ensenyar la seva mercaderia.

—Aquí en teniu una que creix amb tants dies.

—U, no! La que jo desitjo ha d'ésser més ràpida.

—Aquella de l'extrem triga la meitat.

—Encara és massa.

El florista em va mirar durant una estona i després afirmà que allò constituïa una demanda especial ("rara", em demanà que li permetés de dir). M'aconsellà que veïés una parada de flors

difells, prop d'allí, i seguint la recomanació, al cap d'un moment provava de fer-me entendre en un altre lloc.

—Tinc el que voleu —digué el comerciant—. Però la llei em priva de vendre aquesta mena de plantes sense que el client accepti la plena responsabilitat de la compra. Si esteu disposat a signar uns papers...

Jo ho estava, és clar, i vaig omplir uns formularis oficials. Després, el venedor semblà llavors en un test i em va demanar que em fixés en la superfície de la terra, la qual començà a inflar-se en dos o tres llocs i s'obrí en esclats minúsculs per a donar sortida amb un zumzeig perceptible a uns quants brots de color verd.

Això és el que vull. Quin nom té?

Oh, és una varietat poc coneguda de l'"Hedera Helix".

Convinguérem el preu, i abans d'anar-me'n, l'home aquell em digué que, si vivia lluny, seria bo que no m'entretingués pel camí.

Agafava el test amb les dues mans i me'l premia contra el pit, mentre aprofitava el retorn per a imaginar-me l'alegria de l'amiga.

Fora del mercat, hi havia un home que ballava damunt de vidres trencats, i això no m'ho deixo perdre mai. Me l'estava mirant, quan vaig sentir que l'heura m'arribava al rostre, i creixia fent una bonior de vol d'abelles que em produí alarma. Les fulles s'arrajaven a la carn i molestaven, fins al punt que, en enfilarse pel pavelló de l'orella, em privaven d'una audició normal.

Aleshores em vingueren ganes de contractar un taxi, però els taxistes —amb l'instint sinistre que és tan seu— s'adonaven del que m'ocorria i fixaven tarifes elevades. Irritat, vaig canviar d'idea,

optant per emprendre una carrera amb totes les meves forces.

Recordo que en passar per davant d'una catedral, la planta em va immobilitzar els braços. Ja no aguantava el test amb les mans, sinó que el sostenien les fulles que se m'anaven adherint al cos. De totes maneres era igual, perquè el test va resistir menys que no pas jo: s'esquerdà de sota i sortiren les arrels, que començaren a resseguir-me les cames per buscar la terra amb avidesa.

Poc abans d'arribar a la casa (ja la podia veure), els rebrots em van privar tant de moviments, que havia d'avançar fent salts amb els peus junts. Bellugava els músculs de la cara amb desesperació, per desviar el curs de la creixença i evitar que la seva nosa em tapés els ulls.

Quan ja era gairebé a la porta, les arrels arribaren a terra i s'hi van clavar, convertint-me en una mata d'herba. Un manyoc de tijes es va dividir sota la meua barba, pujà la meitat per cada galta i en arribar al cap s'uní novament i va trenar-se, de manera que em va serrar de dents i no podia emetre cap so.

A través de les clarianes que deixaven les fulles, esbatanava la mirada, que era la única cosa que podia fer. Imagineu-vos el meu estat d'esperit en descobrir la meua amiga que tornava a casa, després de la seva hora de compres.

Ella va veure la inusitada clapa de verd, i m'identificà per la corbata (que sobresortia de la planta). Va acostar-se'm, em va amenaçar amorosament amb una mà i servint-se d'aquella veu dolça que m'enamorava tant, digué:

—Baixa de l'arbre, grandolàs! No veus que ja no tens edat per aquestes coses?

PERE CALDERS.

Allò que ens plau en Hamlet, en la Il·líada i en totes les mitologies és el pensament no domesticat, lliure, incivilitzat i salvatge, el pensament que no s'apren a les escoles i que no ha estat refinat i polit per l'art. Un llibre veritablement bo és quelcom de tan salvatge natural i primitiu, tan ple de misteri i maravel·la, tan deliciós i fèrtil com un bolet o un líquen... El defecte dels nostres llibres és que són massa humans. Abelleixo quelcom que parlí en certa manera de la condició de les rates i de l'herba pútrida així com dels homes, que no sigui simplement una lànguida i ploranera xerrameca de filàntrops.

H. D. THOREAU.

Calders

L' 'HEDERA HELIX'